

LOKALHISTORIEN

GAMMELT OG NYT - VEJEN LOKALHISTORISKE FORENING

NR. 1/2022 - 4. ÅRGANG

Peder Lauridsens liv

Af Christian Ditlev Rasmussen, Vejen Lokalarkiv.

Da Vejen voksede frem som stationsby fra 1874, stod familien Lauridsen bag en stor del af denne vækst.

En af disse Lauridsen'er var Peder Lauridsen.

Peder Lauridsen, 1909.
Foto: Vejen Lokalarkiv

Peder Lauridsen blev født på Grønvang som næst- yngste søn af andet ægteskab. Som ung kom han i lære ved Vejen Brugsforening og fik efterfølgende arbejde ved en købmand i Kolding. Ved siden af arbejdet gik han op i litteratur og læste *Tidens Strøm*, et venstreradikalt højskoleblad. I 1888 flyttede han tilbage til Vejen for at arbejde som bogholder på sin brors cikoriefabrik. Tilbage til Vejen benyttede han muligheden til at tage et vinterophold på Askov Højskole i vinteren 1890-91.

I 1889 blev Peder Lauridsen forlovet med Anna Petersen fra Skodborghus. Peder ville dog ikke gifte sig med det samme. Først startede han sin egen købmand i Vejen i oktober 1891. Vejen var endnu kun en landsby med 657 beboere, og derfor mente nogle, at der ikke var brug for den ny købmand. Men som i mange andre stationsbyer på denne tid, så voksede Vejen. Lauridsens virksomhed led ikke, men gik derimod forrygende. Og da forretningen var godt i gang, giftede Anna og Peder Lauridsen sig den 21. april 1894.

Foderstof-eventyret

Forretningen fortsatte med at vokse, især foderstofforretningen. Derfor begyndte Lauridsen at udvide. I 1906 startede han en filial i Skodborg, der på dette tidspunkt var en del af Tyskland. I den forbindelse fik Lauridsen et godt forhold til de tyske myndigheder og opnåede at få trukket en telefonlinje mellem sine to filialer og hen over den dansk-tyske grænse.

Fra Skodborg opkøbte Lauridsen tysk korn, som der på dette tidspunkt var pålagt en eksportpræmie. Og da danske landmænd i stor stil havde om- lagt produktionen til køer og grise (smør og bacon), kunne det tyske korn nemt sælges med som dyrefoder med fortjeneste. Forretningen gik strygende. I 1909 udvidede Lauridsen med en filial i Holsted, i 1911 købte han Andst Mølle og i 1913 anlagde han et importlager ved kajen på Kolding Havn, hvorfra han købte korn fra resten af omverdenen.

Da Første Verdenskrig brød ud i 1914 ramte det også Danmark. Krigen skabte ressourceknaphed, og priserne på korn stak i vejret. Snart kom lovind- greb: Det blev forbudt at fodre dyr med brødkorn, der indførtes et prisloft og senere blev der indført afleveringspligt på korn.

Lauridsens købmand og foderstofforretning
i Søndergade 10, Vejen.
Foto: Vejen Lokalarkiv.

Men for Peder Lauridsen blev krigen en økonomisk mulighed. De stigende kornpriser betød også at Lauridsens kornimport blev en fantastisk investering. Fra september 1917 udpegede Ernæringsrådet Andst Mølle som regionalt kornlager, så al kornhandlen i området gik gennem møllen. Reelt var det et slags regionalt monopol. Samtidig gik forretningen også godt syd for grænsen. Fra Skodborg opkøbte Lauridsen korn, som derefter blev solgt til den tyske militærforvaltning. Samlet set betød det, at Peder Lauridsens formue voksede betragteligt under Første Verdenskrig og i tiden efter. Særligt kornhandlen og monopollet fra Ernæringsrådet var en god forretning. I løbet af krigen kunne han mere end femdoble sin løn.

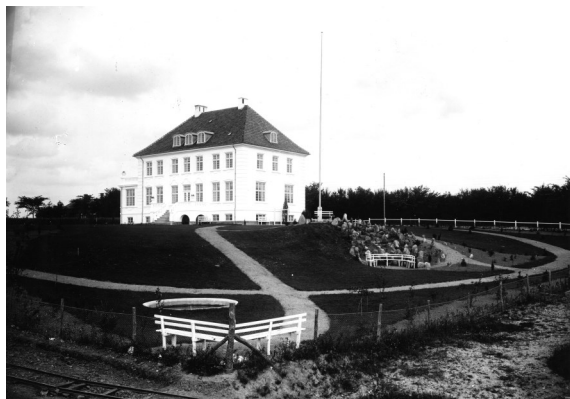
Mønsterbiblioteket

I 1909 besøgte Peder og Anna Lauridsen Landsudstillingen i Aarhus. Her så de udstillingen 'Mønsterbiblioteket', der demonstrerede principperne bag det moderne folkebibliotek og understregede folkebibliotekernes vigtighed, særligt i stationsbyerne. Udstillingen gjorde indtryk på Anna Lauridsen, der foreslog, at de donerede et folkebibliotek til Vejen i anledning af forretningens 25-års jubilæum i 1916. Vejen havde allerede en mindre offentlig bogsamling, men intet reelt bibliotek. Derfor donerede Peder og Anna 2000 bøger og møblede en tidligere villa, Søndergade 2, som sognerådet satte til rådighed til formålet. Biblioteket var inspireret kraftigt af "Mønsterbiblioteket", hvor det var en bærende tanke at bibliotekerne skulle invitere borgerne ind og gerne være hjemlige. Vejen Bibliotek blev efter Lauridsens ønske indrettet efter dette hjemlige præg. Indvielsen fandt sted den 30. september 1916. I de følgende dage blev biblioteket omtalt i pressen, som bl.a. fremhævede den smukke indretning.

Brejdablik

I 1912 havde familien bygget en stor, hvid villa i det sydvestlige Vejen med udsigt ud over Kongeådalen ved navn Brejdablik. Navnet var hentet fra den nordiske mytologi, hvor Brejdablik er navnet på Balder og Nannas hus, hvori intet ondt eller urent findes. Peder og Anna havde fået deres første barn, Holger, i 1895 og siden da var det blevet til intet mindre end syv børn i alt. Villaen var da også stor nok til familien og blev indrettet med både spisestue, opholdsstue og havestue. Ad hovedindgangen kom man ind i en stor, hvid hall i to etagers

højde med en imponerende trappe op til førstesalen. Familien boede i ejendommen indtil de måtte flytte til Kolding i 1918, men villaen Brejdablik beholdt de.

Villa Brejdablik blev opført af familien Lauridsen i 1912.

Familien boede her indtil 1918,
men beholdt den indtil 1929.

Foto: Vejen Lokalarkiv

Da lykken vendte

De gode år hørte snart op for Lauridsen. Det begyndte i 1920, hvor kornmarkedet atter blev sat fri til markedets kræfter. Det skabte et drastisk fald i kornpriserne, som blev ved de næste mange år. Samtidig blev Lauridsens bank, Landmandsbanken, ramt af en krise. Banken havde satset på usikre foretagender, som ikke kunne overleve i fredstid. Det resulterede i uro og begyndende kundeflugt i starten af 1920'erne. Redningen kom i form af en statsgaranti. Til gengæld blev Landmandsbanken pålagt strenge krav om likviditet og sikkerhed. Det kom til at ramme Lauridsen nogle år senere. Ved et bestyrelsesmøde den 1. december 1927 meddelte Landmandsbanken, at de anså A/S P. Lauridsens aktiekapital og pengereserve som tabt, og de forlangte, at Peder Lauridsen trådte tilbage som direktør, og at selskabet blev likvideret. Lauridsen nægtede, hvorefter der startede en årelang kamp om selskabet. Uden en bank måtte Lauridsen skaffe kapital, så i de følgende år solgte han hvad han ejede. I 1929 solgte han villa Brejdablik i Vejen. Det stigende pres påvirkede også Anna Lauridsen, der frygtede at de ikke ville have noget at leve for. En dag kom Peder Lauridsen hjem og fandt Anna livløs. Hun blev forsøgt genoplivet, men forgæves. Ligsynsrapporten konkluderede senere, at hun havde taget en stor dosis receptpligtig medicin. Anne Lauridsen blev begravet den 19. februar 1933 på Vejen Kirkegård.

Tabet af hustruen var hårdt for Peder Lauridsen. Og i løbet af kort tid accepterede han også at træde tilbage som direktør. Peder Lauridsen flyttede ind i en lejlighed i Odense, Bernstoffsvej 6 og indrettede lejligheden med de tilbageværende møbler, der var alt for store til lejligheden. Han var bitter og anså Landmandsbanken som ansvarlig for hans deroute og Annas død:

"Hvad jeg har lidt under Landmandsbanken i de Aar, da Vanskelighederne stod paa, gør man sig intet Begreb om (...) Man ribbede mig til Skindet (...) Min Formue har man taget fra mig. Mit stolte Hjem i Kolding maatte sælges – ja, selv min Hustru gik til under alt dette skæbnesvangre. Vi levede et langt, lykkeligt Ægteskab".

Peder Lauridsen døde i 1940. I den anledning blev der bragt en række omtaler i aviser landet over. Peder Lauridsen blev stedt til hvile på Vejen Kirkegård, ved siden af sin hustru.

En overset personlighed

Peder Lauridsens liv indeholdt altså både store op- og nedture og en lige så stor nedtur. Hans liv blev påvirket af Første Verdenskrig og 1920 tumultariske økonomi.

_____00000_____

Jakob Mortensens levnedsskildring især med henblik på de 62 år i Vejen

Af Jakob Mortensen, Vejen

" Se, skal jeg alt fortælle fra mine unge år, hvad skæbne og tilfælde mig da fra hånden var, jeg kan dog andet ej end i forundring falde ved Guds husholdnings vej".

Peter Dass. norsk præst, 1704.

Jeg er født 1. maj 1937 i min moders barndomshjem "Hvilshøjgård" i Hvilsom ved Hobro, som nr. 2 af en drengeskole på 8. Under anden verdenskrig boede vi på en gård i Bryndum ved Esbjerg, nær min faders barndomshjem. Her havde vi krigen tæt inde på livet, idet en del af vores marker var belagt med minefelter. Når der om natten var luftalarm, var vores beskyttelsesrum i mors og fars senge. Det meste af min barndom boede vi på "Egebjerggård" i Lifstrup ved Varde. Min skolegang begyndte jeg sammen med min storebror Søren, som 5-årig i Bryndum skole. Kort tid derefter måtte jeg indlæg-

ges på sygehuset i Esbjerg med børnesår, og jeg måtte derfor opgive skolen for derefter at begynde forfra året efter i Ølufvad skole. Jeg bestod optagelsesprøven til mellemskolen på Jacobiskolen i Varde, og begyndte derefter i 1. mellem. Da jeg var midt i 2. mellem, blev jeg ramt af en længerevarende gulsot, hvor jeg måtte ligge for nedrullede gardiner. Sygdommen medførte også, at jeg fik nedsat syn på begge øjne, hvorfor jeg måtte gå til øjenlæge i Kolding 13 gange. Da jeg langt om længe begyndte forfra i 2. mellem, var mit syn så dårligt, at jeg måtte opgive skolen og tage et sabbatår, hvor jeg tjente hos min far. Dette år brugte jeg så til at tilrettelægge min fremtid. Når jeg var ude at pløje, lod jeg hestene gøre arbejdet, så jeg havde god tid til at spekulere på min fremtid. Hvilket medførte, at jeg besluttede mig for lære et håndværk. Hver dag pløjede jeg så avisen igennem for ledige stillinger. Jeg var heldig at tømrermester Børge Pedersen, Roust Savværk, søgte en lærling. Hos ham fik jeg så fire rigtig gode år, hvor jeg blev betroet spændende opgaver.

Roust Savværk - venligst udlånt af Jakob Mortensen

Samtidig gik jeg på teknisk skole to gange om ugen. Ved et uheld kom jeg til at hugge en økse i den ene knæskal med deraf følgende sengeophold hjemme hos mine forældre.

En dag fik jeg besøg af min læremester, hvor han havde taget et tegnebræt med samt lineal og trekant. Han havde fået den opgave at bygge en spejderhytte i Grimstrup Krat. Han mente, at jeg godt kunne ligge i sengen og tegne denne.

Det blev for mig omvæltningen i mit liv, idet jeg da fik lysten til at blive arkitekt.

Lønnen i min læretid var kr. 5,00 om ugen og for at få pengene til at slå til muggede jeg ud i koststalden hos den nærmeste nabo hver morgen fra kl. 5 til kl. 7.

Efter udstået lærlingetid var jeg soldat i Randers i 8 mdr. med efterfølgende 8 mdr. ved Ingeniørregimentet i Itzehoe i Tyskland.

Efter endt værnepligt arbejdede jeg som tømrersvend ved Erik Hyldal i Skads ved Esbjerg for derefter at tage bygmestereksamen på håndværkerskolen i Haslev. Denne uddannelse tager normalt

1½ år, men da jeg havde gået på teknisk skole to gange om ugen i hele min læretid, kunne jeg nøjes med 1 år. Ved slutningen af denne uddannelse blev jeg kontaktet af min tegnelærer, som havde talt med forstander Kristian Pedersen på Vinding Håndværkerskole, hvor murer- og tømrerlærlinge fik et halvt års teknisk uddannelse forud for udførelse af deres svendeprov. Forstanderen, der også drev arkitektfirma, manglede en elev, der kunne undervise den halve tid, hvor han så tegnede huse. Når han underviste, skulle jeg tegne videre på projektet. Da jeg ingen lærer- eller arkitektuddannelse havde, og kun havde tegnet en spejderhytte, var det med stor bæven, jeg sagde ja til denne stilling. Det viste sig dog, at det var den rette hylde, jeg var kommet på. Stillingen varede kun et halvt år, idet alle små håndværkerskoler i Danmark blev nedlagt. Med baggrund i at forstanderen anbefalede mig at søge ind på en tegnestue, lagde jeg billet ind på en annonce, hvor arkitekt Hans Christensen, Vejen, søgte en ung dygtig arkitekt til alt forefaldende arbejde. Jeg søgte så og ved et møde på tegnestuen blev vi enige om en prøvetid på 3 mdr. Da de 3 måneder var gået, sagde Hans Christensen ingenting, hvilket jeg heller ikke gjorde, så jeg blev der i 8 år. Min drengedrøm om at blive arkitekt var nu blevet opfyldt, og jeg har aldrig fortrudt.

Mine 8 år hos Inna & Hans Christensen tænker jeg tilbage på med stor glæde. Jeg blev betroet mange store opgaver, og selv om vi ikke altid var enige om arkitekturen, blev vi aldrig uvenner.

Inna kom i øvrigt hver formiddag ind på tegnestuen med en kop kaffe og et stykke brød.

Da jeg efter 8 år besluttede mig for, at drive selvstændig arkitektforretning udløste det flere samtaler med Hans Christensen. Enden på det blev, på mit forslag, at overgangen skulle ske på den måde, at jeg holdt fri ½ dag i den første måned og så 1 hel dag i den efterfølgende måned osv. Denne løsning var god for os begge. Hans havde dog det forbehold, at jeg i dette år ikke måtte påtage mig opgaver i Vejen kommune, hvilket jeg har holdt til punkt og prikke. Da min ansættelse udløb gav vi hinanden hånd på, at vi ville være gode kollegaer, "ligesom vi skulle være dus". Vi har i øvrigt udført flere projekter sammen, bl.a. Vejen Idrætscenter og plejehjemmet Kærdalen.

Min første tegnestue blev indrettet i et værelse i vort eget hus på Rugvænget 17 i Vejen. Da det første år var gået fik jeg indenfor en måned, tre store kunder:

"Epoke" i Askov, "Skare Meat Packers" og "Plus Garden System". Jeg måtte derfor omgående ansætte to konstruktører, hvoraf den ene fik tegnestue i et lejet værelse ude i byen. Straks herefter byggede jeg et nyt hus på Baungårdsvej 1 C i Vejen, hvori der var tegnestue i en højtliggende kælder med plads til fire. Nogle få år senere blev der indrettet tegnestue i en tilbygning. Da staben var vokset til 11 mand, fordelt på bogholder, teknisk tegner, konstruktører, akademisk arkitekt og ingeniør, som var min broder Ove, købte vi den faldefærdige bondegård "Hedevigsminde" i Gammelby, hvor bygningerne blev revet ned og erstattet af et nyt stuehus og hestestald. Hele bygningen på Baungårdsvej blev herefter indrettet til tegnestue og fungerede som sådan i nogle år, indtil vores søn Brian i år 2000 overtog virksomheden, som han efterfølgende flyttede til nogle smukke lokaler i Alfa's tidligere bygninger i Vestergade. Baungårdsvej blev herefter sat til salg, men en forurening, som jeg ikke var bekendt med, da vi købte grunden af Vejen kommune gjorde, at vi via tre forskellige ejendomsmæglere ikke kunne sælge ejendommen.

Jeg fik en geolog til at se på sagen, og efter mange undersøgelser og studie af tegninger m.v. fik vi en skrivelse fra Region Syddanmark om, at grunden ikke var forurennet.

Tre måneder herefter solgte en fjerde ejendomsmægler ejendommen til en fornuftig pris. Dagen efter salget af Baungårdsvej 1C lejede vi en bolig på 101 m² på anden sal i en ejendom ved Ahorngade 6 i Vejen. Ejendommen er i øvrigt projekteret af vores søn Brian, så der vil vi ikke flytte fra foreløbigt.

Støberigården i Vejen.
Foto: Jakob Mortensen

Da jeg havde min virksomhed, var kundekredsen spredt ud over hele landet incl. Bornholm. Endvidere har vi haft projekter i Tyskland, Spanien, Portugal, Færøerne og Grønland. Vi har beskæftiget os med mange former for byggerier, så som villaer, fabriksbygninger, kirker, højskoler og efterskoler.

En stor del af opgaverne har vi vundet via arkitekt-konkurrencer. Jeg har aldrig sagt nej til en opgave. Ved større projekter har vi haft samarbejde med ingeniørfirmaer, ligesom vi også arbejdede sammen med indretningsarkitekter, havearkitekter og kunstnere. I de 30 år, jeg har drevet virksomheden, har vi haft ca. 3000 byggesager, det vil således være umuligt, at beskrive dem alle. Jeg vil derfor indskrænke mig til at omtale nogle enkelte. I Vejen by har vi for Vejen Boligforening, som i øvrigt har været vor største kunde, projekteret ombygningen af Hansens Hotel til lejligheder og administration-kontorer, ombygget plejehjemmet Rosengården til lejligheder, og vi har projekteret Støberigården, Ahornparken og Bakkegårdsparken. For Vejen Menighedsråd har vi projekteret Sognegården.

Udenfor Vejen by - Roust Savværk: Produktionshaller og administrationsbygning. Nyt stort missionshus i Ålborg, Bethesda, som blev præmieret af kommunen. Det sidste projekt, jeg vil nævne, er Gullestrups nye kirke. En opgave jeg fik uden nogen form for konkurrence. Jeg fik en dag et brev med posten, hvori der stod, at et enstemmigt menighedsråd i Gullestrup har besluttet at opfordre mig til at projektere deres nye kirke og præstegård.

Gullestrup kirke ved Herning.

Foto venligst udlånt af Gullestrup Menighedsråd.

Det var en drengedrøm fra dengang jeg tegnede en spejderhytte i sengen, der nu gik i opfyldelse. Jeg takkede derfor omgående menighedsrådet for opgaven, men stillede det krav, at der skulle tilkobles bistand til orgelbygning, lyddæmpning, højtaleranlæg og kunstnerisk udsmykning. Med dette som baggrund tegnede jeg så et skitseforslag, som menighedsrådet kunne tilslutte sig. Dette forslag blev forelagt den kongelige bygningsinspektør. Ved et møde med ham udtalte han sig positivt om skitseforslaget, men han ville foreslå, at der også blev koblet en akademisk arkitekt på sagen, hvilket han bad mig overveje. Efter at have tænkt lidt over tingene, og drøftet det med menighedsrådet, havde

jeg et møde med en arkitekt fra firmaet Regnbuen i Århus, som jeg havde lidt kendskab til. Han sagde omgående ja til at ville indgå i et samarbejde, som skulle være på mine betingelser og være med mig som mødeleder under hele forløbet. Ved endt byggeri blev vi af Herning Kommune tildelt årets forskønnelsespris.

Foto: Venligst udlånt af Jakob Mortensen.

Selv om arkitektarbejdet har haft min store interesse, har mine fritidsinteresser også fyldt meget i min tilværelse. Jeg har helt fra barnsben været gymnast. Derfor kobede jeg mig på et seniorgymnastikhold på Bakkely Skole. I mange år var jeg ivrig jæger, med deraf følgende kammeratskaber. Håndboldsporten har haft min største interesse. Min faste plads på holdet var i målet. Jeg var formand for KFUM & K's håndboldklub i Vejen i en årrække. Jeg har aldrig været spejder, men var i nogle år kasserer for KFUM-spejderne i Vejen. Jeg havde sæde i Vejen Menighedsråd og i Vejen Byråd, valgt af Venstre. Jeg har været medlem af Vejen Håndværkerforening, og Vejen Ys Men's Club. Jeg har jeg været formand for Børkop Højskole (Indre Missions Bibelskole). Pt. er jeg formand for KFUM's Soldatermission i Vejen, Andst & Gesten kredsen. Sidst, men ikke mindst, vil jeg nævne min interesse for heste. Pastor Monrad spurgte mig en gang: "Hvorfor har du heste?" Jeg svarede ham, at det er avlen, der interesserede mig, hvortil han bemærkede, at så kunne han da ikke forstå, hvorfor jeg ikke havde rotter".

Det er en hesterace der hedder Trakehner, som er særlig egnet til dressur. Gennem årene har jeg avlet ca. 100 føl, der som voksne er solgt til ryttere i Danmark, Tyskland, Schweiz, Frankrig og Spanien. Jeg har i en årrække været i bestyrelsen for avlsforbundet, ligesom jeg har været eksteriørdommer.

Til slut vil jeg sige, at det spændende liv jeg har haft, af både åndelig og verdsligt karakter, ikke ville have været muligt, hvis ikke min trofaste kone og vore tre børn Sten, Brian og Jytte havde båret med. Dertil kommer hjælpen fra alle mine medarbejdere og gode venner.

Strømpehuset,

Nørregade 24, Vejen

Min tid som lærling, fortalt til Lokalhistorien af Elvi Poulsen, Tørring.

Strømpehuset havde adressen Nørregade 24. Den lå mellem købmand Olaf Jacobsens og isenkræmmer Fr. Kastens forretninger, dér hvor der i dag er Matas og Din Tøjmand.

Strømpehuset, Nørregade 24, Vejen.
Fotoet er venligst udlånt af Vejen Lokalkiv.

Strømpehusets ejer var frk. Petrea Dissing, som havde haft forretningen siden 1938.

"Jeg kom i lære hos frk. Dissing den 1. maj 1954, og var den eneste ansatte. Jeg ville gerne uddannes inden for manufaktur, og da Strømpehuset lå lige over for mine forældres forretning i Nørregade (fiskehandler Krintel), var det både heldigt og bekvemt, at det blev Strømpehuset, der blev min læreplads i de næste 3 år indtil 1957.

Jeg har stadig min lærerkontrakt, og det er lidt morsomt at se, hvor nøje tingene var noteret i kontrakten, både med løn og ferie osv. Hvordan det gøres i dag ved jeg ikke, men min start som lærling ligger jo også næsten 70 år tilbage.

Frk. Dissing var en venlig og bestemt dame, der vidste, hvordan man opførte sig over for kunderne. Frk. Dissing sagde du (og sikkert også Elvi) til mig, men jeg sagde naturligvis frk. Dissing til hende, og hun forlangte, at vi sagde De til ALLE kunder. Det virkede meget kunstigt på mig, når der f.eks. kom en af mine veninder ind i forretningen og jeg så pænt måtte sige De. Men sådan var det.

Jeg var den eneste ansatte, og det var mig, der præcis kl. 07.55 skulle låse op. Jeg skulle hente nøglerne hos frk. Dissing på Skovvej, hvor hun boede (i det store røde hus). Der var orden i sagerne - nøglerne lå det samme sted hver dag.

Jeg gik ind ad bagdøren fra købmand Jacobsens gård. Først igennem et lille køkken, hvor der også var et lille toilet. Gennem en lille baggang og et, synes jeg, endnu mindre kontor dog stort nok til, at der kunne stå en lille sofa, hvor frk. Dissing

kunne hvile sig.

Resten af dagen var helt planlagt. Frk. Dissing kom i forretningen kl. 9.00 og kl. 12 - 13 havde jeg middagspause, og frk. Dissing kunne lave sig lidt mad i det lille køkken. Når jeg kom tilbage fra middagspausen forlod frk. Dissing forretningen, og jeg skulle vaske op efter hende. Det var en helt naturlig ting, at det var mig, der gjorde det - ligesom jeg naturligvis også fejede og vaskede gulvene i forretningen. Kl. 14.30 kom frk. Dissing tilbage, og vi arbejdede sammen til kl. 17.30, hvor forretningen lukkede. Jeg havde dog ikke fri - jeg gik på handelsskolen 2 aftener om ugen, og jeg gik desuden til skilteskrivning og maskinskrivning. Dette med aftenundervisning kender vist alle, der har fået en handels- eller kontoruddannelse.

Det VAR jo en lingeriforretning frk. Dissing havde, men det var vist for fint et ord at bruge på den tid. Det var strømper, undertøj, nattøj og garn, vi solgte. Og korsetter. Det var lidt morsomt for en ung pige som jeg at opleve, når de "fine" damer kom og fik taget mål til et korset. Det var altid frk. Dissing selv, der tog mål. Korsetterne blev derefter syet på en fabrik.

Det var også ganske fint undertøj, vi solgte - og nattøj. Jeg kan tydeligt huske, da de fine, små Ole Lukøje natkjoler kom frem. Jeg var også altid helt fremme, når der kom en repræsentant og viste os det fineste og nyeste undertøj.

Opmaskning af silkestrømper var et stort område for os. Der var en helt fast måde at behandle den sag på. Der måtte ikke laves fejl. Strømpen blev lagt i en lille pose med navn på, og fru Overby, der skulle opmaske dem, hentede posen og afleverede den, når arbejdet med strømpen var færdig.

Sådan gik den ene dag med den anden, men det var altid spændende at komme på arbejde og betjene kunderne.

I slutningen af min læretid var frk. Dissing taget på en længere krydstogtsferie til Ægypten, og jeg stod med hele ansvaret for forretningen.

Dog fik jeg hjælp over middag af Inger Nielsen (gartner Palle Nielsens svigerdatter), der var udlært i Varehuset. Jeg har ofte tænkt på, hvordan frk. Dissing turde overlade det hele til mig.

Jeg var utrolig glad for at være hos frk. Dissing, og jeg kan ikke lade være med at more mig lidt over, at rutinerne fra den gang stadig sidder i mig."

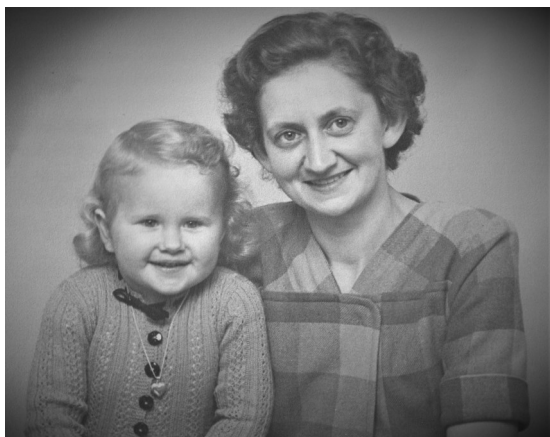
Petrea Dissing.
Fotoet venligst udlånt af Vejen Lokalkiv.

Olga Sørensen

Født 18.5.1922 i Kolding.

Fortalt til Lokalhistorien af Karen M. Steno Hansen, Vejen.

Olga Sørensen født Harboe blev født den 18.5 1922 i Kolding. Hun flyttede som 7-årig til Vejen, da hendes far blev ansat som direktør for en nystartet foderstofforretning - en filial af Sydjysk Foderstofforretning i Kolding. Han havde tidligere - før revolutionen - sammen med en anden ung mand fra firmaet - været udstationeret i Rusland for at åbne en filial. Her traf han Olgas mor, der var russisk født. De blev gift og fik en datter. Under revolutionen måtte de flygte og forsøgte at komme over den finske grænse. Det var iskold vinter, og kort før den finske grænse døde den lille pige - 2 år - af kulde og sult, så de måtte begrave hende i russisk jord. Det lykkedes dem at komme over grænsen til Finland, og gennem Sverige nåede de hjem til Danmark. Den anden unge mand blev i firmaet i Kolding og blev senere udnævnt til direktør i firmaet. Olga fortæller, at han blev hendes gudfar og forkælede hende. Familien boede i Bryggergade og Olga er ud af en børneflokk på 9 (6 drenge og 3 piger). Den lille pige, der døde i Rusland - Minna - blev ikke glemt. På en central plads i stuen i hjemmet, hang der et stort maleri af en baby liggende på et lammeskind (det traditionelle dengang). Olga gik i skole på Bakkely Skole indtil 5. klasse og søgte optagelse på den private realskole. Hun bestod optagelsesprøven og tog præliminæreksamen. Efter endt skolegang fik Olga ansættelse i forskellige forretninger i Vejen, bl. a. i Haagensens Købmandsfor-

Ulla og Olga Sørensen.
Foto venligst udlånt af Olga Sørensen

retning i Søndergade. Senere i en blandet landhandel på landet. Her traf hun Sigurd Sørensen, der var landpostbud. Det blev til kærlighed. De blev gift i 1943, flyttede

til Vejen og bosatte sig på Thomsensvej. Sigurd var blevet ansat som bypostbud. De fik en datter - Ulla - i 1948 - det eneste barn.

Sigurd lod sig pensionere som 67 årig, men døde få år efter, og Ulla døde allerede som 39 årig, så Olga blev alene. Olga har boet i Vejen hele sit liv og har derved kunnet følge med i byens udvikling fra stillestående provinsby til nutidens aktive handelsby med gode muligheder for uddannelse og sportslige aktiviteter. Olga har altid sat en ære i at klare sig selv i egen bolig med et minimum af hjælp, men tiltagende svagt syn og helbredssvækkelse har betydet, at Olga nu bor i en lejlighed på Kærdalen og nyder godt af den gode og omsorgsfulde pleje fra personalet. Hun er i besiddelse af en formidabel hukommelse og er åndsfrisk.

Arkivets åbningstider:

Mandage: 09.30 - 16.00

Tirsdage: 09.30 - 16.00

Kontakt

Tlf. 79 96 52 75 vejenarkiv@sonderskov.dk

Østergade 2

6600 Vejen

Bøger til udlån:

Foreningen har nogle bøger, som medlemmerne kan låne.

Det drejer sig i øjeblikket om følgende titler:

Ejner Pedersen: Håndværk og livsværk

I. C. Heuch: Kunsten at læse

Kristian La Cour Pedersen: Minder fra Georgia og Knud Pedersens skolehjem i Skibelund

Kristian Nielsen: Livserindringer

M. Koed: Jeg husker

Mogens Krintel: Det er da gået meget godt

Mogens Krintel: Livet på Brejdblik i Vejen

Mogens Krintel: A.B.Vejens Byggeselskab 1955-2007.

Niels Fjord: Fortællinger og skitser fra mit liv

Niels Hansen Jacobsen – udgivet i anledning af hans 150-års fødselsdag

Ole E. Christiansen: Den tyske kommandant og danskerne

Ole E. Christiansen: Krigen, der aldrig kom 1-4.

Poul Dam: Arnfred

Svend Aage Johansen: Min livshistorie

Vejen besat og befriet: DVD.

Aage Højer Schmidt: Guldsmeden fortæller.

Vejen Lokalhistoriske Forening, Huset, Østergade 2, 6600 Vejen

Formand: Leif Meineche

Næstformand: John Kristensen

Kasserer: Poul Erik Poder

Sekretær: Lise Krintel

Medlem: Tove Nielsen

1. suppleant: Birthe Klockmann Nielsen

2. suppleant: Erik Völcker

Revisor: Viktor Fejfer Jacobsen

Lokalhistorien, gammelt og nyt - Vejen Lokalhistoriske Forening:

Redaktion: Birthe Klockmann Nielsen, Mogens Krintel og Tove Nielsen.

Ønsker du at blive medlem af foreningen, kan du gøre dette på hjemmesiden: www.vejenbys.dk

Hvad der er sket i foreningen:

På medlemsmøderne er der ofte en indleder, og indlederne har i det første halvår været:

På medlemsmødet den 6. december 2021 fortalte Lise Krintel om sin tid som forretningsfører for Vejen Byggeselskab.

I forbindelse med næste medlemsmøde, der var **onsdag den 2. februar** flyttede foreningen til Knudepunktet i Vejen, og fremdeles kaldes "medlemsmøderne" - "onsdagsmøder" idet foreningens møder nu holdes den første onsdag i måneden.

På onsdagsmødet den 2. februar viste Leif Meineche og John Bent Kristensen spændende avisudklip af tidligere kendte forretningsdrivende m.v. fra Vejen.

På onsdagsmødet den 2. marts fortalte Mette Lange - leder af Knudepunktet - om Knudepunktets tilbud og muligheder.

På onsdagsmødet den 6. april blev der afholdt Ordinær Generalforsamling. Efter mødet fortalte formanden Leif Meineche kort, men interessant om sit liv i Vejen med Bodil og børnene.

På onsdagsmødet den 4. maj fortalte Karl Poder Venborg om sin barndom og om sit arbejdsliv.

Der scannes fortsat billeder ind på arkivet samt ompakkes negativer, og der er mange billeder. Hvis nogen har lyst til nogle hyggelige timer på arkivet, er der mulighed for at melde sig til dette arbejde. Man skal rette henvendelse til John Bent Kristensen tlf. 20 67 71 02.

Kalenderen:

Onsdagsmøder: Normalt den **første onsdag** i hver måned mødes vi til medlemsmøde på Knudepunktet.

Resterende møder i 1. halvår af 2022: **Onsdag den 1. juni 2022 kl. 15.00**

Efterårssæsonen: **Onsdag den 7. sept. - 5. okt. - 2. nov. og 7. dec.**

Alle interesserede er velkomne til at møde frem til møderne en enkelt gang uden at betale for medlemskab. Vil man være medlem og have stemmeret, koster det 120 kr. pr. år.